

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 108/2025-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a zo sudcov Petra Molnára a Petra Straku (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], zastúpenej SIGNUM legal s. r. o., Gaštanová 15, Bratislava, proti uzneseniu Mestského súdu Bratislava IV sp. zn. B1-17C/26/2023 z 21. októbra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 27. novembra 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na spravodlivý proces podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie, ku ktorému došlo napadnutým uznesením mestského súdu, a to v konaní o sťažnosti sťažovateľky proti neoslobodeniu od platenia súdnych poplatkov. Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenie mestského súdu zrušiť, vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nahradiť jej trovy konania pred ústavným súdom.

2. Sťažovateľka vedie pred všeobecnými súdmi (v pozícii žalobkyne) konanie, v ktorom si uplatňuje nárok reštitučného charakteru na finančnú náhradu vo výške 81 787,20 eur podľa § 13 zákona Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách v spojení s § 4 až 8 zákona Slovenskej národnej rady č. 319/1991 Zb. o zmiernení niektorých majetkových a iných krívd a o pôsobnosti orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v oblasti mimosúdnych rehabilitácií.

3. V konaní požiadala o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. O veci najprv rozhodoval vyšší súdny úradník (uznesením mestského súdu sp. zn. B1-17C/26/2023 z 13. septembra 2023). Ten

poukázal na to, že sťažovateľka na účely posúdenia majetkových pomerov opomenula súdu uviesť výšku disponibilných zostatkov bankových účtov, ktorá bola postačujúca na zaplatenie súdneho poplatku.

4. Záver vyššieho súdneho úradníka sťažovateľka spochybnila podaním sťažnosti. V nej (do)vysvetlila aktuálny stav bankových účtov (jeden z účtov bol zrušený) a poukázala tiež na to, že vedené reštitučné konanie bolo veľmi zdĺhavé (29 rokov), pričom počas tohto obdobia sa legislatíva týkajúca sa platenia súdnych poplatkov zmenila v tom zmysle, že typ konania, ktorý má pred súdmi záujem viesť, sa spoplatnil. To považuje za nespravodlivé, pretože celý tento čas legitímne očakávala, že aj ona (tak ako všetci ostatní pred ňou, ktorí si stihli žalovať svoj nárok včas) bude od platenia súdnych poplatkov oslobodená. Za dĺžku konania boli predsa zodpovedné súdy (navyše v priebehu konania boli ústavným súdom dvakrát potvrdené vzniknulé zbytočné preťahy).

5. Mestský súd rozhodujúci o podanej sťažnosti tentokrát sudcom ju napadnutým uznesením zamietol.

6. Podstatu napadnutého uznesenia tvoril prieskum majetkových pomerov sťažovateľky, z ktorých vyplynulo, že neodôvodňujú oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. Mestský súd považoval za relevantné tieto zistenia:

- sťažovateľka nie je zamestnaná ani samostatne zárobkovo činná osoba,
- je poberateľkou starobného a vdovského dôchodku od roku 2022 priemerne mesačne vo výške spolu 1 182 eur (uvedené súd zistil lustráciou Sociálnej poisťovne zo 14. augusta 2023),
- nie je poberateľkou výživného a nemá iný príjem,
- býva v rodinnom dome na [REDAKOVANÉ], ktorého vlastníckmi sú jej syn a dcéra,
- sama nie je vlastníčkou žiadnych nehnuteľností,
- jej mesačné výdavky predstavujú náklady 773 eur (čo sama deklaruje),
- vlastní motorové vozidlo zn. Mazda 323, r. v. 2001 v hodnote 200 eur,
- žalobkyňa má evidovaný účet v Poštovej banke, a. s., na ktorom je spolu disponibilný zostatok (k 3. októbru 2024) vo výške 5 931,45 eur (uvedené súd zistil lustráciou v súdnom manažmente), pričom v čase rozhodovania o napadnutej sťažnosti mala žalobkyňa na tomto účte 3 958,08 eur,
- žalobkyňa má evidovaný účet v PSS, a. s., pričom súd zistil z výpisu z účtu za rok 2022 k tomuto účtu, že bol k 28. októbru 2022 zrušený, pričom z tohto účtu súd zistil, že bolo vyplatených 2 800 eur 21. septembra 2022 a 4 035,95 eur 27. októbra 2022.

7. Vyrušený súdny poplatok predstavuje sumu 4 837 eur.

8. K podstate veci mestský súd uviedol, že bez ohľadu na sťažovateľkou namietané okolnosti v čase posudzovania majetkových pomerov disponovala jednak finančnou hotovosťou postačujúcou na úhradu súdneho poplatku a rovnako postačujúcou na úhradu jej bežných životných nákladov. Za relevantné tiež považoval, že sťažovateľka pred súdom nepreukázala ani inú nepriaznivú životnú

situáciu. Čo sa týka spoplatnenia konania, uviedol, že táto otázka bola voľbou zákonodarcu, ktorý nepochybne mal vedomosť o komplikáciách, ktoré svojim konaním vyvolá, čo však ale nepredstavuje dôvod na to, aby mal túto situáciu preklenúť výkladom.

9. Ústavnou sťažnosťou sťažovateľka napáda závery mestského súdu v podstate z rovnakých dôvodov ako závery vyššieho súdneho úradníka, akcentujúc, že mestský súd nedostatočne odôvodnil vecný prieskum majetkových pomerov (sťažovateľka podmienky pre oslobodenie od platenia súdnych poplatkov spĺňa) a nevyrovnal sa s podstatou princípu legitímneho očakávania, že od platenia takýchto poplatkov bude zo zákona oslobodená. V podanej ústavnej sťažnosti tiež zdôrazňuje, že všeobecné súdy v prospech svojich záverov argumentujú ku dňu posudzovania majetkových pomerov neaktuálnymi stavmi účtov.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Ústavný súd vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie práva vykonaných všeobecnými súdmi s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách.

11. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. rozsudok z 19. 6. 2001 vo veci Kreuz proti Poľsku, bod 60; obdobne aj II. ÚS 281/2017) vyplýva, že povinnosť zaplatiť súdny poplatok v súvislosti s podaním civilnej žaloby nemôže byť považovaná za obmedzenie práva na prístup k súdu, ktoré by bolo samo osebe nezlučiteľné s čl. 6 ods. 1 dohovoru. Na druhej strane, výška poplatku posudzovaná v rámci osobitných okolností daného prípadu vrátane povinnosti dotknutej osoby poplatok v takejto výške zaplatiť, ako aj fáza konania, v ktorej bolo takéto obmedzenie prístupu aplikované, sú faktory, ktoré zohrávajú svoju úlohu pri rozhodovaní, či tejto osobe bolo alebo nebolo zachované právo na prístup k súdu (napr. rozsudok z 28. 10. 1998 vo veci Aït-Mouhoub proti Francúzsku, bod 57; rozsudok z 13. 7. 1995 vo veci Tolstoy-Miloslavsky proti Spojenému kráľovstvu, bod 63).

12. Vzhľadom na práve uvedené tvrdenie legitímnych očakávaní sťažovateľky na „bezpoplatkovú“ kvalitu právnej úpravy preto nie je (ako také) opodstatňujúce porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru. O zmene právnej úpravy smerom k spoplatneniu konania (v roku 2016) sťažovateľka vedela a mala dostatok času sa na túto zmenu pripraviť. Čo sa týka namietanej argumentácie súdov neaktuálnymi stavmi účtov, ústavný súd uvádza, že v čase posudzovania majetkových pomerov mala sťažovateľka preukázateľne k dispozícii 3 958,08 eur, čo spolu s mesačnou úsporou 409 eur (najmenej od roku 2022) a výškou vyplatených súm zo zrušeného bankového účtu zakladá reálny predpoklad pre zaplatenie vyrubeneho súdneho poplatku samo osebe.

13. Ústavný súd preto v napadnutom uznesení nezistil taký výklad a aplikáciu zákonných predpisov, ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné so základným právom sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie. Napadnuté uznesenie nemožno označiť za arbitrárne v tom smere, že by závery ním formulované boli zjavne nelogické s ohľadom na zistený skutkový stav. Mestský súd vykonal dostatok dôkazov o majetkových pomeroch sťažovateľky, tieto vyhodnotil v ich vzájomnej súvislosti a svoje úvahy o ich hodnotení dostatočne odôvodnil. Ústavný súd nie je povolaný nahrádzať úvahu mestského súdu pri hodnotení vykonaných dôkazov svojou vlastnou.

14. Na základe uvedeného ústavný súd dospel pri predbežnom prerokovaní sťažnosti k záveru, že medzi napadnutým rozhodnutím mestského súdu a obsahom označených základných práv sťažovateľky neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. februára 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu